

Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer Leadership Development for Geriatric Care Managers

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 61NA01

Version: 4.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2018-02-22

Gäller från: HT 2018

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (G1N), Socialt arbete (G1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Kursens förkunskapskrav är grundläggande behörighet samt godkänt betyg i följande gymnasiekurser: Grundläggande behörighet och Svenska B.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursens syfte är att studenten tillägnar sig kunskaper och färdigheter för arbete som chef och ledare med inriktning mot äldreomsorg.

Kursen är indelad i fyra teman:

1. Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorg, 7,5 hp
2. Organisation, ledarskap och medarbetarskap, 7,5 hp
3. Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd, 7,5 hp
4. Förbättringskunskap, utvärdering samt evidensbaserad praktik, 7,5 hp

Tema 1:

Bakgrund till och innehåll i den nationella värdegrunden studeras och reflekteras mot det egna verksamhetsområdet. Deltagarna får arbeta med metoder för reflektion och kommunikation. Etiska teorier samt etiska begrepp belyses.

Tema 2:

Utifrån äldreomsorgens verksamhet behandlas teorier kring organisation, ledarskap och medarbetarskap. Deltagarnas egna föreställningar, normer, attityder och värderingar avseende ledarstilar reflekteras. Teorier om grupp psykologi och modeller för konflikthantering studeras.

Tema 3:

I tema 3 fokuseras på den lagstiftning och de författningar som reglerar äldreomsorgens verksamhet. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete behandlas.

Tema 4:

Inom tema 4 studeras förbättringskunskap, implementering, uppföljning och utvärdering. Innebörden av evidensbaserad praktik diskuteras och relateras till kursens övriga delar.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

1. Kunskap och förståelse

- 1.1. redogöra för den nationella värdegrunden, dess bakgrund,
- 1.2. beskriva reflektionens roll och kommunikationens betydelse i mötet med äldre och personer med funktionsnedsättningar

samt dennes närstående,

- 1.3. redogöra för etiska teorier och modeller samt hur värderingar skapas,
- 1.4. ha grundläggande kunskaper om olika organisationsteorier och organisationsutveckling,
- 1.5. redogöra för teorier om konflikthantering, grupp psykologi och grupprocesser,
- 1.6. redogöra för olika ledarstilar och vad ett hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap innebär,
- 1.7. redogöra för lagar som berör äldreomsorgen och beskriva kvalitetsregister samt kvalitetsledningssystem,
- 1.8. redogöra för lagstiftning och övriga nationella styrdokument som berör äldreomsorgen,
- 1.9. beskriva innebörden av evidensbaserad praktik och dess tillämpning,
- 1.10. redogöra för förändringsprocesser och metoder för att följa upp och utvärdera den egna verksamheten,
- 1.11. beskriva hur uppföljning och utvärdering systematiskt kan genomföras, dokumenteras och användas.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1. beskriva hur den nationella värdegrunden för äldre kan implementeras i egen verksamhet,
- 2.2. kunna reflektera över sin egen ledarstil,
- 2.3. identifiera organisationskulturer och hur dessa kan utvecklas och förändras,
- 2.4. tillämpa ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete,
- 2.5. planera, genomföra, följa upp och utvärdera ett förbättringsarbete,
- 2.6. kommunicera behov av förändring samt verka för delaktighet och långsiktighet,
- 2.7 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1. värdera hur det egna handlandet kan påverka förverkligandet av den nationella värdegrunden,
- 3.2. kritiskt granska och värdera sitt eget förhållningssätt som ledare och medarbetare i organisationen,
- 3.3. kritiskt granska och problematisera förbättringsarbete och utvärderingsarbete inom äldreomsorg.

Undervisningsformer

Undervisningen sker via flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten dator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt gruppvisa diskussioner och arbete med specifika uppgifter via en webbaserad lärplattform samt vid gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikationen med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa uppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännedom.

Undervisningen i kursen sker i form av

- föreläsningar
- workshops/färdighetsträningar
- seminarier

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Tema 1

Examinationsuppgift: Aktivt deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.7

Högskolepoäng: 2.5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift

Lärandemål: 1.3, 2.1, 2.7

Högskolepoäng: 4.0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Seminarium/workshop: Aktivt deltagande i seminarium

Lärandemål: 3.1,

Högskolepoäng: 1.0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 2

Examinationsuppgift: Aktivt deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.6, 2.7

Högskolepoäng: 2.5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 2.2, 2.3, 2.7, 3.2
Högskolepoäng: 4.0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Seminarium/workshop: Aktivt deltagande i seminarium
Lärandemål: 3.2
Högskolepoäng: 1.0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 3

Examinationsuppgift: Aktivt deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.7, 1.8, 2.7
Högskolepoäng: 2.5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 2.4, 2.7
Högskolepoäng: 4.0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Seminarium/workshop: Aktivt deltagande i seminarium
Lärandemål: 2.4
Högskolepoäng: 1.0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 4

Examinationsuppgift: Aktivt deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.9, 1.10, 1.11, 2.7
Högskolepoäng: 2.5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 2.5, 2.6, 2.7
Högskolepoäng: 4.0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Seminarium/workshop: Aktivt deltagande i seminarium
Lärandemål: 3.3
Högskolepoäng: 1.0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade "uppsamlingstentamen", erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma. Merparten av kurslitteraturens rapporter, artiklar och offentliga tryck finns tillgängliga via webben. Ytterligare litteratur och undervisningsmaterial kan tillkomma och tillhandahålls via lärplattformen alternativt väljs i samråd med kursansvarig/examinator.

Alsterdal, L. (Red.) (2011). *Omtankar. Praktisk kunskap i äldreomsorg*. Huddinge: Södertörns skola. 233 s. [Återfinns

elektroniskt]

Arbetsmiljöverket (2001). *Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1)*. [Återfinns elektroniskt]

Arbetsmiljöverket (2015). *Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) föreskrifter*. [Återfinns elektroniskt]

Arbetsmiljöverket (2015). *Utmaningen – en film om den sjuka jobbstressen*. [Återfinns elektroniskt]

Arbets- och miljömedicin och Göteborgs stad, (2008). *Ett arbetsmaterial för att stödja ett hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap*. [Återfinns elektroniskt]

Backman, J. (2015). *Uppsatser och rapporter*. Studentlitteratur. 223 s.

Bengtsson, H. (2012). *Offentlig förvaltning Att arbeta i demokratins tjänst*. Malmö: Gleerups förlag. 200 s.

Blennberger, E. & Johansson, B. (2010). *Värdigt liv och välbefinnande: Äldreomsorgens värdegrund och brukarinflytande i tolkning och praktik*. Solna: Fortbildning. 117 s.

Dellve, L. & Wolmesjö, M. (red) (2016). *Ledarskap i äldreomsorgen: Att leda integrerat värdeskapande i en röra av värden och förutsättningar*. Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 35:2016. 138 s.

Dellve, L., Wramsten Wilmar, M., Jacobsson, C. & Ahlberg jr G. (2014). *Ledarskap i vården: Att möta media och undvika personfokuserade drev*. Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 28:2014. [Återfinns elektroniskt]

Döös, M. Waldenström, K. (red.) (2009). *Chefskapets former och resultat. Två kunskapsöversikter om arbetsplatsens ledarskap*.

Eriksson, B. G. & Karlsson, P-Å. (2016). *Att utvärdera välfärdsarbete. 2:a upplagan*. Malmö: Gleerups. 235 s.

Harnett, T. (2012). *Makt och vanmakt på äldreboende*. Lund: Studentlitteratur. 139 s.

Johansson, V. & Lindgren, L. (2013). *Uppdrag offentlig granskning*. Lund: Studentlitteratur 172 s. (valda delar)

Jordan, T. (2016). *Konflikthantering i arbetslivet. Förstå, hantera, förebygg*. Gleerups Utbildning AB.

Jönsson, B. (2011). *När horisonten flyttar sig: att bli gammal i en ny tid*. Stockholm: Brombergs Förlag. 154 s.

Lundin, K. & Sandström, B. (2010). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund. Studentlitteratur. 222 s.

Meagher, G. & Szebehely, M. (2013) Ed. *Marketisation in Nordic eldercare: a research report on legislation, oversight, extent and consequences*. Department of Social Work Stockholm Studies in Social Work 30. 289 s. [Återfinns elektroniskt]

Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2012). *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård*. Lund: Studentlitteratur. 281 s.

Oscarsson, L. (2009). *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten en introduktion för praktiker, chefer, politiker och studenter*. Stockholm: SKL. Kommentus. 76 s.

Sandahl, C. Falkenström, E. & von Knorring, M. (2012). *Chef med känsla och förnuft. Om professionalism och etik i ledarskapet*. Stockholm: Natur & Kultur. 216 s.

Sandman, L. & Kjellström, S. (2013). *Etikboken. Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 406 s.

Sandström, B., Borglin, G. Nilsson, R. & Willman, A. (2011) Promoting the Implementation of Evidence-Based Practice: A Literature Review Focusing on the Role of Nursing Leadership. *Worldviews on Evidence-Based Nursing* Volume 8, Issue 4, pages 212–223, December 2011. [Återfinns elektroniskt]

Sharkey, A. & Sharkey, N. (2010) Granny and the robots: ethical issues in robot care for the elderly. *Ethics and Information Technology*. March 2012, Volume 14, Issue 1, pp 27-40. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen, (2012). *Handbok för tillämpningen för föreskrifter och allmänna råd*. SOSFS (2011:9). om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, artikelnummer 2012-6-53. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen, (2012). *Äldreomsorgens nationella värdegrund*. Ett vägledningsmaterial 178s. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen, (2013). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om anmälningsskyldighet SOSFS, (2005:28). *Lex Maria*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. SOSFS, (2011:5). *Lex Sarah*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. SOSFS, (2011:9). *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Stolt, R. Blomqvist, P. & Winblad, U. (2011). Privatization of social services: Quality differences in Swedish elderly care. *Social Science & Medicine*, Volume 72, Issue 4, February 2011, Pages 560–567. [Återfinns elektroniskt]

Sundell, K. & Roselius, M. (red) (2008). *Att förändra socialt arbete – forskare och praktiker om implementering*. Lund: Studentlitteratur.

Sveriges kommuner och landsting. SKL, (2016). *Öppna jämförelser - Vård och omsorg om äldre 2015*. [Återfinns elektroniskt]

Sveriges Kommuner och landsting. SKL, (2012). *Vägval för socialtjänsten underlag för omvärldsanalys*. [Återfinns elektroniskt]

Tengblad, S. (2009). *Medarbetarskap på 60 minuter*. Skövde: Högskolan i Skövde. [Återfinns elektroniskt]

Thelin, A. & Wolmesjö, M. (2014). *Tid att leda. En kunskapsöversikt om hur chefskap påverkar äldreomsorgens kvalitet*. Stockholm: Vision. November 2014. 27 s. [Återfinns elektroniskt]

Vinnova. VR. Rapport 2008:15. [Återfinns elektroniskt]

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Kursen är en fristående kurs.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.